

Oslo, 10.02. 2017

Nærings- og fiskeridepartementet (postmottak@nfd.dep.no)**HØRING :****HANDLINGSPLAN MOT RESISTENS MOT LEGEMIDLER MOT LAKSELUS**

Naturvernforbundet viser til høringsbrev om handlingsplan mot resistens mot legemidler mot lakselus.

Naturvernforbundet synes det er skuffende at høringen på handlingsplanen ikke presenteres tiltak og forslag til aktiviteter som faktisk griper tak i roten på problemene og som kan bidra til å løse luse-og resistensproblemet. En ting er at næringen selv taper store pengebeløp og svært mye tillit og kred i samfunnet. En annen alvorlig del av dette problemet er skadene på norsk kyst- og fjordnatur. Miljøproblemene øker i takt med manglende virksomme tiltak for å redusere luseproblemet og økt bruk av naturskadelige medikamenter.

Oppdrettsnæringens masseproduksjon av lus er et svært stort problem. Dette har store negative konsekvenser for oppdrettsnæringen, men også for villfisk av laks, sjøørret og sjørøye. Bruk av avlusingsmidler har store negative konsekvenser for oppdrettsfisken, men også for en rekke organismer i våre kyst- og fjordøkosystemer. Dette går også utover annet liv i sjøen og lusemidler er funnet i dyr hele fire km unna behandlingssted. Spredning av lusemidler er derfor et særdeles alvorlig miljøproblem. Særlig alvorlig er kitinhemmende midler som kan hindre skalldannelse for mange villlevende arter i naturen.

To hovedtiltak som ikke vurderes

En handlingsplan kan synliggjøre utfordringer og gode tiltak for å redusere legemiddelbruken. Det største problemet, hvordan redusere masseproduksjonen av lakselus i våre fjorder og kystområder, berøres dessverre i alt for liten grad i foreliggende plan.

Her ser Naturvernforbundet to hovedtiltak:

- 1) Betydelig reduksjon av biomasse oppdrettsfisk i sjø inntil lusa er under kontroll og lusemiddelbruken er så godt som fjernet.
- 2) All oppdrett må deretter overføres til lukkede anlegg, der luseproduksjon ikke er et problem.

Ingen av disse to grunnleggende forutsetningene diskuteres på en tilfredsstillende måte i høringen om handlingsplan. Selv om et tiltak som diskuteres er reduksjon i MTB, så relateres dette kun til områder som allerede har ekstrem høy luseproduksjon.

At ikke totalvolum oppdrettsfisk i sjø anses som hovedfaktoren til problemet resistens er derfor en alvorlig svakhet med hele handlingsplanen.

Det mener Naturvernforbundet er svært uheldig og dermed blir de foreslåtte tiltakene bare sandpåstrøing av et stadig eskalerende problem. Vi mener tiltakene som foreslås ikke er kraftige nok til å løse problemet.

Økologisk fremmed rensefisk benyttes

I tillegg nevnes «Bygge opp kapasitet for produksjon av rensefisk og ha fokus på riktig bruk av rensefisk». Hva som ligger i dette er usikkert, men allerede flyttes rensefisk langt over sine økologiske grenser. Dermed må en del av disse oppfattes som genetisk fremmede arter som opptrer utenfor sitt økologiske utbredelsesområde, noe som i seg selv allerede er sterkt kritikkverdig og ikke bærekraftig. Her trengs en betydelig oppstramning i regelverk for hvordan rensefisk eventuelt kan benyttes på en genetisk og økologisk akseptabel måte.

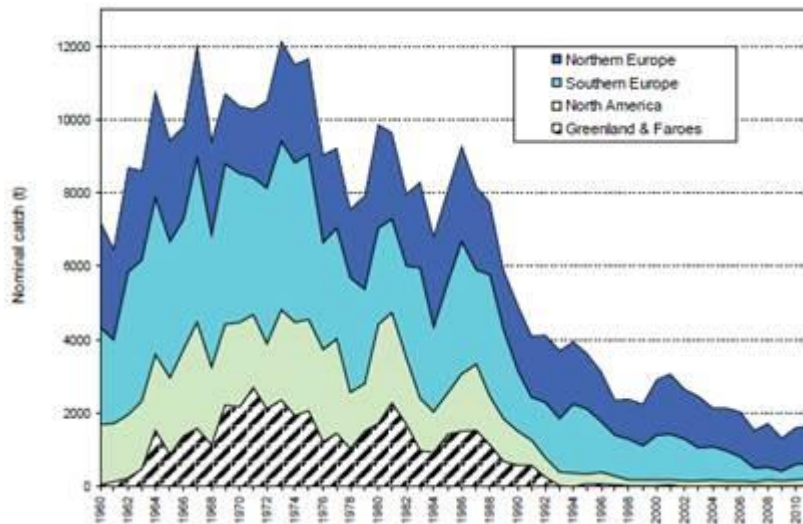
Bakgrunn

Konsentrasjonene av lakselus er svært mye større enn det som er naturlig som følge av store volum oppdrettsfisk i sjøen. For å redusere belastningen på fisk, både i oppdrettsanlegg men også på viltlevende laksefisk, så er tiden overmoden for at det nå må settes inn et krafttak. Inkludert i dette arbeidet må næringens massive økning i medikamentbruk mot lakselus reduseres. Bruken av lakselusmidler er mangedoblet på få år, og lusas resistensutvikling eskalerer.

Løsningen er å få all oppdrett inn i lukkede anlegg. I dagens situasjon er utfordringene enorme og myndighetene må snarest finne en virksom løsning på miljøutfordringene. Sanksjoner og påbud om nedslakting må skje raskere og på tidligere tidspunkter enn det som er dagens praksis. Volum oppdrettslaks i sjø må reduseres betydelig, selvfølgelig i tråd med kunnskapen om hvor den økologiske belastningene i dag er størst. Samtidig må terskelen for hva som anses som akseptabel lusebelastning må senkes.

Naturvernforbundet har lenge advart mot den uakseptable og økende luseproduksjonen, slik risikorapportene fra Havforskningsinstituttet har vist de siste årene. Vi viser også til Riksrevisjonen, som allerede i 2011 konstaterte at veksten i oppdrettsnæringen ikke var miljøtilpasset, sitat: «Riksrevisjonen er av den oppfatning at de miljømessige utfordringene i havbruksnæringen er blitt så vidt omfattende at næringen ikke kan sies å ha hatt en tilstrekkelig miljøtilpasset vekst, slik Stortinget har forutsatt».

Lakselus er en av hovedårsakene til den Atlantiske laksen svært dramatisk tilbakegang de siste 50 årene.

Mattilsynet, oppdrettsnæringen og departementet er godt kjent med den store økningen i bruken av lusemidler og konsekvensene av dette. Luseproblemet gir massiv økning i kjemikaliebruken for å fjerne lus. Resultatet er at lusa utvikler resistens, og stadig oftere ser vi alvorlig lusekrise knyttet til oppdrett. Bruken av kjemikalier til å behandle lus i oppdrett er tidoblet på få år. Dette understrekes også i forslaget til handlingsplan. Derfor er det på overtid å løse problemet. Dessverre ser ikke Naturvernforbundet at det foreliggende forslaget til handlingsplan vil bidra i tilstrekkelig grad.

Vi ber om at handlingsplanen må revideres betydelig. Det må presenteres en plan om hvordan man kan komme ned på et betydelig redusert oppdrettsvolum, der luseproduksjonen er stabilisert på et økologisk akseptabelt nivå. Dette nivået må deretter holdes inntil all oppdrett skjer i lukkede anlegg. Naturvernforbundet minner om at de menneskeskapte klimaendringene fører til økt havtemperatur og en betydelig lengre reproduksjonssesong for lakselsua. Vi må derfor forvente betydelig økte luseproblemer i tiden framover om det ikke gjøres en drastisk reduksjon av volum oppdrettsfisk i sjøen. Inntil en slik reduksjon iverksettes er det dessverre ikke mulig å fase ut bruken av lusemidler fordi luseproblemen vil øke. Dermed vil man heller ikke løse problemet med resistens. Denne erkjennelsen må en revidert og ambisiøs handlingsplan legge til grunn for å kunne realisere målet om å redusere problemet med lakselus og resistens.

Mvh
Naturvernforbundet

Maren Esmark
Generalsekretær

Arnodd Håpnes
Fagleder naturmangfold